

The role of storytelling in developing productive skills

Daminova Kumush Rustam qizi
Shakhrisabz state pedagogical institute
“Languages faculty” Teacher of theory of foreign languages department
kumushdaminova@24gmail.com

Annotation. *The aim of this article is demonstrating the effectiveness of storytelling in developing productive skills in English. Using storytelling in public speaking is a powerful technique to engage audiences and enhance the impact of a speech. Storytelling creates emotional connections, making the message more relatable and memorable. By incorporating personal anecdotes, parables, or fictional narratives, speakers can simplify complex ideas and hold the audience’s attention. A well-crafted story adds authenticity and can evoke empathy, making the speaker appear more credible and trustworthy. Furthermore, stories have a natural flow that helps maintain audience interest and retention, which is crucial for effective communication. This approach not only makes the speech more enjoyable but also enables the speaker to convey their message with greater clarity and emotional resonance, leading to a stronger and more lasting impression. Thus, integrating storytelling into public speaking can significantly enhance its productivity and effectiveness.*

Key words: *Story, writing skill, speaking skill, approach, productiv skills, anecdote, relatable, memorable, fictional story*

Продуктив mahoratni rivojlantirishda hikoya janrining ahamiyati

Daminova Kumush Rustam qizi
Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Tillar fakulteti, Xorijiy til nazariyasi kafedrası o‘qituvchisi
[*kumushdaminova@24gmail.com*](mailto:kumushdaminova@24gmail.com)

Annotatsiya. *Ushbu maqolaning maqsadi ingliz tilida mahsuldor ko‘nikmalarni rivojlantirishda hikoya qilishning samaradorligini namoyish etishdir. Jamoat nutqida hikoya qilish - bu tinglovchilarni jalb qilish va nutqning ta‘sirini oshirish uchun qudratli usuldir. Hikoyalar hissiy aloqalar yaratadi, bu esa xabarni yanada bog‘lanishli va esda qolarli qiladi. Shaxsiy anekdotlar, masallar yoki badiiy hikoyalarni kiritish orqali nutq so‘zlovchilar murakkab g‘oyalarni soddalashtirib, tinglovchilarning diqqatini jalb qila oladilar. Yaxshi tuzilgan hikoya samimiyligni qo‘shadi va empatiya uyg‘otadi, bu esa nutq so‘zlovchini yanada ishonchli va ishonarli ko‘rsatadi. Bundan tashqari, hikoyalar tabiiy oqimga ega bo‘lib, tinglovchilarning qiziqishini va eslab qolishlarini saqlashga yordam beradi, bu esa samarali muloqot uchun juda muhimdir. Ushbu yondashuv nutqni yanada yoqimli qiladi va nutq so‘zlovchiga o‘z xabarini yanada aniq va hissiy jihatdan ta‘sirchan tarzda etkazishga imkon beradi, bu esa kuchli va uzoq muddatli taassurot qoldiradi. Shunday qilib, jamoat nutqiga hikoya qilishni qo‘shish uning samaradorligini va ta‘sirini sezilarli darajada oshirishi mumkin.*

Kalit so‘zlar: *Hikoya, yozish ko‘nikmasi, nutq ko‘nikmasi, yondashuv, mahsuldor ko‘nikmalar, anekdot, bog‘lanishli, esda qolarli, badiiy hikoyalar.*

Значение жанра рассказа в развитии продуктивных навыков

Даминова Кумуш Рустамовна
Шахрисабзский государственный педагогический институт
Факультет языков, кафедра теории иностранных языко
[*kumushdaminova@24gmail.com*](mailto:kumushdaminova@24gmail.com)

Аннотация. Цель данной статьи — продемонстрировать эффективность использования рассказывания историй в развитии продуктивных навыков на английском языке. Рассказ в публичной речи является мощным инструментом для привлечения внимания слушателей и повышения воздействия речи. Истории создают эмоциональные связи, что делает сообщение более связанным и запоминающимся. Включив личные анекдоты, басни или художественные рассказы, ораторы могут упростить сложные идеи и привлечь внимание слушателей. Хорошо построенный рассказ добавляет искренности и вызывает эмпатию, что делает оратора более уверенным и убедительным. Кроме того, истории имеют естественное течение, что помогает сохранить интерес слушателей и способствует запоминанию, что является важным аспектом эффективного общения. Такой подход делает речь более приятной и позволяет оратору передать своё сообщение более чётко и эмоционально воздействующе, что оставляет сильное и долговечное впечатление. Таким образом, добавление рассказывания историй в публичную речь может значительно повысить её эффективность и влияние.

Ключевые слова: рассказ, письменные навыки, речевые навыки, подход, продуктивные навыки, анекдот, связность, запоминаемость, художественные рассказы.

Kirish: Gapirish mahoratini oshirishda hikoya janrining roli juda katta. Hikoya o'qish va tinglash orqali nafaqat til boyligini oshirish, balki mantiqiy fikrlash va so'zlashda aniqlikni rivojlantirishga yordam beradi. Hikoya, odatda, biror voqeani yoki vaziyatni tasvirlab beradi, bu esa nutqni tabiiy va jonli qilishga imkon beradi. Hikoyaning asosiy qismida, ya'ni voqea rivojlanishida, diqqatni to'g'ri usulda jamlash, har bir detallarga e'tibor qaratish kerak. Voqea yoki holatni qanday ifodalash, qanday so'zlarni tanlash, fikrni to'g'ri tartibda va ravon yetkazish gapirishning sifatini belgilaydi. Hikoya janri, shuningdek, tinglovchining qiziqishini saqlashda ham muhimdir. Har bir qismni to'g'ri bog'lash, turli intonatsiyalar va emotsiyalarni qo'shish gapirishni yanada jonli va samarali qilishga yordam beradi. Bu esa gapiruvchining o'zini erkin va ishonchli his qilishiga olib keladi, shu bilan birga, nutqning tushunarli va esda qolarli bo'lishiga xizmat qiladi. Og'zaki nutqni rivojlantirishda hikoya janridan foydalanish, alohida o'rin tutadigan samarali usullardan biridir. Hikoya qilish, so'zlashuvdagi aniq fikrlarni ifodalash, eshituvchilarni qiziqtirish va ularni ma'lum bir g'oya yoki voqea bilan bog'lash uchun juda muhim vosita hisoblanadi. Og'zaki nutqni rivojlantirishda hikoya janrining ahamiyatini quyidagi jihatlardan ko'rib chiqish mumkin:

1. Eshituvchi e'tiborini jalb qilish. Hikoyalar odatda eshituvchilarni o'ziga jalb qiladi, chunki ular inson tabiatiga xos bo'lgan qiziqish va xayol qilishni rag'batlantiradi. Biror voqea yoki holatni hikoya qilish orqali, nutq so'zlovchi tinglovchilarni jiddiy fikrlar yoki murakkab g'oyalarni bilan tanishtiradi. Bu esa og'zaki nutqni jonlantiradi, auditoriyaning e'tiborini ushlab turishga yordam beradi.

2. Tushunarli va sodda ifodalar. Hikoyalar, odatda, oddiy va tushunarli bo'ladi. Nutq so'zlovchi hikoya orqali murakkab mavzularni yoki g'oyalarni sodda va oddiy tarzda tushuntirishi mumkin. Bu, ayniqsa, ilmiy yoki akademik sohalarida, murakkab mavzularni keng auditoriya uchun tushunarli qilishda samarali bo'ladi.

3. Emotsional ta'sir. Hikoyalar insonlarda emotsiyalarni uyg'otadi. Og'zaki nutqda hikoya qilish orqali so'zlovchi auditoriyani his-tuyg'ular orqali bog'lab, mavzuga nisbatan chuqurroq tushuncha va munosabatlarni shakllantirishi mumkin. Masalan, qahramonlarning his-tuyg'ularini ifodalash orqali tinglovchilar mavzu haqida ko'proq o'ylashlari va unga his-tuyg'ulari bilan bog'lanishlari mumkin.

4. Yodda saqlashni osonlashtirish. Hikoyalar voqea rivojlanishini va uning natijasini aniq ifodalaganligi sababli, ular ko'pincha yodda saqlashni osonlashtiradi. Odamlar hikoyalarni eslab qolishlari, uning tafsilotlari orqali o'rganishlari mumkin. Bu, ayniqsa, nutqni tushunishni va ma'lum bir mavzuni o'rganishni osonlashtiradi.

5. Nutqni boyitish. Hikoya janri nutqni boyitishga yordam beradi, chunki hikoyalar ko‘pincha tasvirlar, qahramonlar, muammolar, qarorlar va natijalarni o‘z ichiga oladi. Bu esa nutqni faqat so‘zlar bilan cheklanmaydi, balki tasviriy va ifodaviy elementlarni ham qo‘shadi. Nutqning bunday boyitilishi eshituvchilarga uning mazmunini chuqurroq anglash imkonini beradi.

6. Tajriba almashish. Hikoyalar orqali so‘zlovchi o‘zining shaxsiy tajribalari yoki boshqalarning voqealarini tinglovchilar bilan bo‘lishi mumkin. Bu orqali auditoriya o‘z tajribalarini tahlil qilish va yangi fikrlarni o‘zlashtirish imkoniyatiga ega bo‘ladi. Shuningdek, hikoyalar auditoriyani o‘z tajribalari bilan bog‘lashga yordam beradi.

Ingliz tilida samarali, aniq va ta‘sirli nutq so‘zlash qobiliyati shaxsiy va professional rivojlanish uchun muhim sanaladi. Bunday nutqlarni oshirish, nafaqat insonlarni o‘z fikrlarini aniq ifodalashga yordam beradi, balki jamiyatda ijtimoiy aloqalarni osonlashtiradi, o‘zaro tushunishni kuchaytiradi va samarali hamkorlikni ta‘minlaydi. Bunga qo‘shimcha ravishda, ingliz tilida nutq so‘zlashning rivojlanishi ko‘plab global muhitda ishlash, yangi imkoniyatlarga ega bo‘lish va innovatsion fikrlashni qo‘llab-quvvatlash uchun zarurdir. Shuningdek, raqamli platformalarda kommunikatsiya ko‘paygan bugungi kunda, nutqni takomillashtirish ko‘plab auditoriyalar bilan samarali muloqot qilish uchun yana-da dolzarb bo‘lmoqda.

Tadqiqot metodologiyasi (Research methodology): Hikoya janridan foydalanish orqali produktiv nutqlarni rivojlantirish Ushbu tadqiqotning asosiy maqsadi – hikoya janridan foydalanish orqali ingliz tilidagi produktiv nutqni rivojlantirish jarayonini o‘rganishdir. Tadqiqot metodologiyasi hikoya uslubi nutq ishlab chiqishda qanday foydali rol o‘ynashi mumkinligini aniqlash, shuningdek, uning tinglovchilar bilan samarali muloqot o‘rnatishdagi ta‘sirini baholashga qaratilgan.(Boehm,2012)

1. Tadqiqot dizayni: Tadqiqot sifatli tadqiqot dizayniga asoslangan bo‘lib, holatni o‘rganish (case study) usulini o‘z ichiga oladi. Bu metodologiya hikoya texnikalarining nutq ishlab chiqishga ta‘sirini chuqur o‘rganishga imkon beradi. Tadqiqot asosan hikoya qilishning kognitiv va emotsional foydalarini aniqlashga qaratiladi.

2. Ishtirokchilar: Tadqiqotda ingliz tili o‘rganuvchilari ishtirok etadi, jumladan, o‘rta va yuqori darajadagi o‘quvchilar. 30 nafar ishtirokchi tanlanadi, ulardan ba‘zilari turli yosh guruhlaridan (18-30 yosh) va madaniy tajribalari turlicha bo‘lgan kishilardan iborat bo‘ladi. Ishtirokchilar ikki guruhga bo‘linadi: tajriba guruhi (hikoya asosidagi nutq tayyorlash mashg‘ulotlarini oladigan) va nazorat guruhi (an‘anaviy nutq tayyorlash mashg‘ulotlari o‘tadigan).(Green,2015)

3. Ma‘lumot to‘plash usullari: a) Dastlabki baholash: Ishtirokchilarning nutq qobiliyatini baholash uchun dastlabki baholash o‘tkaziladi. Bunda, hikoya qilish va tavsiflovchi nutq vazifalari bajariladi, bu orqali ishtirokchilarning erkin so‘zlashish, mantiqiy izchillik va lug‘at boyligi tekshiriladi.

b) Trening intervensiyasi: Tajriba guruhi 6 hafta davomida hikoya texnikalarini o‘z ichiga olgan trening dasturini o‘tadi. Bu dasturda shaxsiy anekdotlar, syujet tuzilmasi, qahramonlar rivoji va suhbatlar kabi hikoya uslublari o‘rganiladi. Nazorat guruhi esa, hikoya uslublariga urg‘u bermasdan, an‘anaviy nutq mashg‘ulotlarini o‘tadi(Johnston,2018).

c) Yakuniy baholash: Treningdan keyin har ikkala guruhning qayta baholanishi amalga oshiriladi. Dastlabki baholashdagi kabi nutq vazifalari beriladi va ularning nutqlari yozib olinadi, so‘ngra nutqlardagi erkin so‘zlashish, izchillik, lug‘at boyligi va tinglovchilar bilan aloqaning samaradorligi tahlil qilinadi.

4. Ma‘lumotlarni tahlil qilish: Tadqiqotda sifatli va miqdoriy tahlil usullaridan foydalaniladi. Sifatli tahlil hikoya elementlarining nutqlarda qanday ifodalanganiga (syujet strukturasi, saqlanishi, emotsional bog‘lanish, mantiqiy izchillik) e‘tibor qaratiladi. Miqdoriy tahlil esa dastlabki va yakuniy baholash natijalari o‘rtasidagi farqlarni statistika usullari (masalan, t-test) yordamida solishtiradi.

5. Etik jihatlar: Tadqiqot davomida barcha etik qoidalarga rioya qilinadi. Ishtirokchilardan rozilik olinadi, ularga tadqiqotning maqsadlari va usullari tushuntiriladi. Bundan tashqari,

ishtirokchilarning shaxsiy ma'lumotlari maxfiy saqlanadi va faqat tadqiqot maqsadlarida foydalaniladi.

6. Cheklovlar: Tadqiqotda namunalar soni va trening dasturining davomiyligi cheklangan bo'lishi mumkin. Shuningdek, tadqiqot natijalarining umumlashmasligi madaniy farqlar va tilning turlicha rivojlanishiga bog'liq bo'lishi mumkin.

Ushbu tadqiqot hikoya janrining ingliz tilida produktiv nutqlarni rivojlantirishdagi ahamiyatini ochib berishni maqsad qilgan bo'lib, o'quvchilarning so'zlashuv qobiliyatini oshirish, ijodkorlikni rivojlantirish va muloqot ko'nikmalarini yaxshilashda hikoya qilishning foydalarini aniqlashni ko'zlaydi.

Natija va muhokama (Results and Discussions): Yozish mahoratini oshirishda hikoya janri alohida o'rin tutadi, chunki u yozuvchiga nafaqat yozishning texnik jihatlarini o'rganish, balki tasavvur, ijodkorlik va tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi. Hikoya yozish orqali quyidagi foydali jihatlar rivojlanadi: (Pinker, 2007)

1. Tuzilish va struktura: Hikoya janri aniq tuzilishga ega bo'lib, bu o'quvchini voqealar zanjirida yo'naltirishni o'rganishda yordam beradi. Har bir hikoya boshlanishi, rivoji, kulminatsiyasi va yakuni bo'ladi. Yozuvchi ularni qanday o'rnatishini va ularni o'zaro qanday bog'lashini o'rganish orqali struktura bo'yicha ko'nikmalarini oshiradi (Wu, 2020).

2. Tarix yaratish va personajlar (Young, 2011): Hikoya yozishda har bir voqea personajlar orqali rivojlanadi. Yozuvchi qahramonlarining xarakterlarini yaratish, ularning ichki dunyosini aks ettirish va ularni o'zaro munosabatda ko'rsatish orqali inson ruhiyatini anglash imkoniga ega bo'ladi. Bu esa yozuvchiga o'z g'oyalarini chuqurroq va to'liq ifodalashni o'rgatadi.

3. Tushunish va tasvirlash: Hikoya yozish orqali yozuvchi voqealarni aniq va jonli tasvirlashni o'rganadi. Bu, o'z navbatida, tilni boyitishga, imlo va stilistik xatolardan qochishga yordam beradi. Tasvirlash va tafsilotlarni keltirish orqali yozuvchi o'quvchini voqeaning ichiga jalb qilishni o'rganadi.

4. Ijodkorlik va tasavvur: Hikoya yozish ijodkorlikni rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Har bir hikoya o'ziga xos bo'lib, yozuvchi har safar yangi dunyo yaratishi kerak. Bu o'z navbatida, tasavvur qilish va yangi g'oyalar yaratishga yordam beradi.

5. Kritik fikrlash va tahlil: Hikoya yozishda voqealar rivojini tahlil qilish va ularga ma'no berish zarurati kelib chiqadi. Yozuvchi voqea va personajlarning o'zaro bog'lanishlarini, motivlarini, qarorlarini tahlil qilishni o'rganadi. Bu esa uning tahliliy fikrlash qobiliyatini oshiradi.

6. Til va uslubni rivojlantirish: Har bir hikoya yozishda tilni soddalashtirish, tushunarli va ravon qilish zarur. Yozuvchi turli uslublarni, tildagi xilma-xillikni va ssenariyga moslashtirishni o'rganadi, bu esa uning yozishdagi uslubini yanada takomillashtiradi.

Shuningdek, hikoya yozish orqali yozuvchi o'zini ifoda etishda yanada erkinroq bo'lishi mumkin. Har bir hikoya – bu shaxsiy tajriba va g'oyalarning ifodasi, shuning uchun yozish jarayoni o'zi ham mahoratning o'sishiga olib keladi. (Zare, 2019) Yozuvchi o'z hayotida yoki o'zi o'ylab topgan voqealarni yozish orqali o'zini chuqurroq anglaydi, tasavvurini kengaytiradi va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Turli hikoya janrlarini o'rganish va ularga sho'ng'ish nafaqat adabiyot, balki hayotning boshqa sohalarida ham yuqori darajada ijodkorlik, mantiqiy fikrlash, tahlil qilish va muammolarni hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi (Xotamov, 2021). Har bir janr o'zining xususiyatlari va talablariga ko'ra, insonni yangi fikrlarni yaratishga, dunyoqarashni kengaytirishga va turli turdagi muammolarni hal qilishga o'rgatadi. Bu ko'nikmalar esa nafaqat yozuvchilar, balki kundalik hayotdagi har qanday odam uchun foydalidir. (Bekniyazova, 2021) Ko'nikmalar bo'shlig'ini aniqlash va hikoya janrlari orqali maqsadga yo'naltirish, ta'lim va o'qitish jarayonlarida o'quvchilarning intellektual rivojlanishi uchun muhim bir yondashuvni ifodalaydi. Bu jarayon orqali nafaqat bilimlar, balki o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishi, ongli va mas'uliyatli qarorlar qabul qilish qobiliyatlari ham shakllanadi.

1. Ko'nikmalar bo'shlig'ini aniqlash

Ko'nikmalar bo'shlig'i — bu shaxsning amaliy faoliyatda yoki ijtimoiy hayotda zarur bo'lgan ko'nikmalarga ega emasligi yoki ular etarli darajada rivojlanmaganligi holatini anglatadi. Bu bo'shliqni aniqlash o'qituvchilar, murabbiylar yoki maslahatchilar tomonidan o'quvchilarning amaliy va nazariy bilimlarini tahlil qilish orqali amalga oshiriladi. (Abduvaxobova, 2022) O'quvchilarning qaysi sohalarda qiyinchiliklarga duch kelayotganini tushunish, ularga mos keladigan yondashuvni ishlab chiqish imkonini beradi. Ko'nikmalar bo'shlig'ini aniqlashning ba'zi usullari quyidagilar: (Xatamova, 2006)

Diagnoz va baholash: O'quvchilarning joriy bilim va ko'nikmalarini sinovlar, testlar yoki amaliy ishlar orqali baholash.

Individual yondashuv: Har bir o'quvchining o'ziga xos qiyinchiliklarini, kuchli va zaif tomonlarini aniqlash.

Refleksiya va muloqot: O'quvchi bilan ochiq muloqot olib borish va o'zgarishlarni qanday amalga oshirayotganini muhokama qilish.

2. Hikoya janrlari orqali maqsadga yo'naltirish

Hikoya janrlari, o'qitish va ta'lim jarayonlarida, o'quvchilarni maqsadga yo'naltirish uchun kuchli vosita sifatida ishlatilishi mumkin. Hikoyalar, o'quvchilarga tushuncha berish, motivatsiya yaratish va ularga ijtimoiy, axloqiy va emotsional ko'nikmalarni rivojlantirishda yordam beradi. Turli hikoya janrlari, o'quvchilarga biror maqsadga erishishda kerakli yondashuvlarni o'rgatish, biror qiyinchilikni yengib o'tish va muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan resurslarni aniqlashda yordam beradi. (Bekmuratova, 2012)

2.1. Dars hikoyalari (Didaktik hikoyalar) Didaktik hikoyalar ta'lim maqsadlarida qo'llaniladi. Ular o'quvchilarga ma'lum bir axloqiy yoki ilmiy g'oyani yetkazish, ularni muammolarga yechim topishga o'rgatish uchun yoziladi. Masalan, o'quvchilarga mustahkam o'quv ko'nikmalarini rivojlantirish uchun biror murakkab vaziyatni tasvirlovchi hikoya tuzish, ularga qanday qilib samarali qarorlar qabul qilishni, jamoaviy ish olib borishni va sinovlarga tayyor turishni o'rgatishi mumkin.

2.2. Motivatsion hikoyalar Motivatsion hikoyalar o'quvchilarga maqsadga erishish uchun zarur bo'lgan jasorat, qat'iyat va sabrni o'rgatish uchun ishlatiladi. Bunday hikoyalar, o'quvchilarga o'z imkoniyatlarini oshirishga, muvaffaqiyatga erishishda qarshiliklarga to'g'ri yondashishga yordam beradi. Masalan, mashhur shaxslarning hayoti va ularning muvaffaqiyatga erishishdagi yo'li haqida hikoyalar keltirish, o'quvchilarga o'z yo'lini topishda ilhom berishi mumkin.

2.3. Qahramonning rivojlanish hikoyalari Ko'pincha o'quvchilarga o'zlarini biror qahramon sifatida tasavvur qilish va ularning o'zgarishlarini kuzatish orqali maqsadga yo'naltirilgan hikoyalar tuziladi. Bunday hikoyalar, o'quvchilarga o'z hayotlarida maqsadga erishish uchun qanday qadamlar tashlashni, qanday qiyinchiliklarni yengish va o'zlarining ichki kuchlarini qanday ishlatishni o'rgatadi. Masalan, biror qahramonning o'z maqsadiga erishishdagi qiyinchiliklari va uning bu yo'lda qanday harakat qilishini tasvirlash.

3. Hikoya janrlari yordamida ko'nikmalarni rivojlantirish Hikoya janrlari o'quvchilarning turli ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita bo'la oladi. Bular quyidagi ko'nikmalarni o'z ichiga oladi:

Tanqidiy fikrlash: Hikoya ichidagi qahramonlarning qarorlar va xatti-harakatlarini tahlil qilish orqali o'quvchilar tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini oshiradilar.

Muammoni hal qilish qobiliyati: Hikoya janrlarida o'quvchilar o'rtasidagi muammolarni hal qilish, qarorlar qabul qilish va yechimlar izlash orqali muammolarni hal qilishni o'rganadilar.

Empatiya va kommunikatsiya: Hikoyalar orqali o'quvchilar boshqa odamlarning hissiyotlarini tushunishni, ularga empatiya ko'rsatishni va to'g'ri muloqot qilishni o'rganadilar.

Ko'nikmalar bo'shlig'ini aniqlash va hikoya janrlari orqali maqsadga yo'naltirish o'qitish jarayonining samaradorligini oshiradi. Hikoyalar, o'quvchilarga maqsadlar belgilash, qiyinchiliklarni yengish, va o'zlarining shaxsiy rivojlanishlarini qo'llab-quvvatlash uchun ajoyib vosita hisoblanadi. Bu usullar orqali o'quvchilarning bilimlari va ko'nikmalari faqat nazariy emas, balki amaliy jihatdan ham mustahkamlanadi. Yozma va og'zaki nutqni rivojlantirishda hikoya janridan foydalanishning bir

qancha foydalari bor. Hikoya janri insonni to'g'ri va aniq fikr bildirishga, turli uslublarda so'zlash va yozishga o'rgatadi. Hikoyalar yordamida nutqning izchilligi, mantiqiyliigi va stilistik jihatlari yaxshilanadi. Hikoya yaratish jarayonida insonning tasavvuri va ijodiy fikrlash qobiliyati rivojlanadi, bu esa yozma va og'zaki nutqning boyishiga yordam beradi.

Shuningdek, hikoyalar insonni diqqat bilan tinglash va tushunishga, nutqning strukturasini tashkil qilishga o'rgatadi. Bu, ayniqsa, og'zaki nutqda, ya'ni ma'ruzalar, munozaralar yoki suhbatlarda muhim ahamiyatga ega. Hikoya janri, shuningdek, tilni jonli va ijodiy tarzda ishlatish imkonini yaratadi, bu esa nutqni ta'sirli, esda qolarli va qiziqarli qiladi. Odamlarni hikoyalar orqali his-tuyg'ularini, g'oyalarni va ma'lumotlarni osonroq va samaraliroq tarzda etkazish mumkin. Yana bir foydasi, hikoya orqali har xil mavzularda nutq qurish, yangi so'z va iboralarni o'rganish imkoniyati yaratiladi. Bu orqali so'z boyligi va ifodalash vositalari kengayadi, bu esa yozma va og'zaki nutqni yanada samarali va tushunarli qiladi. Shuning uchun hikoya janridan foydalanish nafaqat nutqni rivojlantirishda, balki tilni o'rganish va tushunishda ham katta ahamiyatga ega.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, hikoya janrining produktiv nutqlarni oshirishdagi ahamiyati juda katta. Hikoyalar auditoriya bilan bog'lanish, ular bilan emotsional aloqani o'rnatish uchun samarali vosita hisoblanadi. Ajoyib bir hikoya nafaqat murakkab g'oyalarni sodda va tushunarli qilishga yordam beradi, balki ularni esda qoladigan va ta'sirli tarzda taqdim etadi. Nutqni hikoya bilan boyitish, tinglovchilarning diqqatini jalb qiladi, ularni o'ylashga va tinglashga undaydi. Shuningdek, hikoyalar tinglovchilarga o'z tajribalarini va his-tuyg'ularini birlashtirish imkonini beradi, bu esa nutqning yanada samarali va ta'sirli bo'lishiga yordam beradi. Shu sababli, hikoya janrini jamoatchilik nutqlarida qo'llash, nutqning mazmunini kuchaytiradi va uning auditoriyaga bo'lgan ta'sirini sezilarli darajada oshiradi. Hikoya janrining produktiv nutqlarda qo'llanilishi, nutqning samaradorligini oshirishda katta ahamiyatga ega. Hikoyalar, nutqni yanada jonli va esda qolarli qilishga yordam beradi, tinglovchilarni o'ziga jalb qiladi va ular bilan emosional aloqani o'rnatadi. Shuningdek, murakkab g'oyalarni oddiy va tushunarli shaklda taqdim etish orqali nutqning samaradorligini oshiradi. Hikoyalar tinglovchilarning diqqatini jamlashga va ular bilan bog'lanishga yordam beradi, bu esa nutqning ta'sirini kuchaytiradi

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Бекниязова, С. (2021). Oliy ta'lim tizimida xorijiy til darslarida webinar texnologiyalari orqali o'qitishning interaktiv usullari. *Центр научных публикаций (buxdu.uz)*, 4(4).
2. Abdurahobova, D. (2022). *Ilmiy taraqqiyot*, 3(2), 263–266.
3. Bekmuratova, U. B. (2012). *Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish mavzusida referat*. Toshkent.
4. Boehm, A. D., & O'Hara, J. M. (2012). Nutq malakalarini rivojlantirishda hikoya qilish vositasi. *Ingliz tili va adabiyoti jurnal*, 14(2), 56–72.
5. Green, L., & Robson, E. (2015). ESL kontekstlarida og'zaki taqdimot ko'nikmalarini oshirish uchun narrativ texnikalarni qo'llash. *TESOL Quarterly*, 49(3), 591–613.
6. Johnston, B. R., & Mueller, E. R. (2018). Narrativ va jamoat nutqi: Hikoya qilish orqali jalb qilish va retorikani oshirish. *Rhetoric & Public Affairs*, 21(4), 595–616.
7. Pinker, S. (2007). *O'ylashning narsa: Til inson tabiatiga oynadir*. Viking Press.
8. Wu, C., & Lee, H. (2020). Til ta'limiga hikoya qilishni integratsiya qilish: Nutq suyuqligini va jalb qilishni oshirish. *Til o'qitish va tadqiqot jurnal*, 11(1), 134–142.
9. Xatamova, Q., & Mirzayeva, M. N. (2006). *Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan interfaol usullar (uslubiy qo'llanma)*. Navoiy.
10. Xotamov, J. S. (2021). Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalar. *Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences*, 1(Maxsus raqam 2), 320–325.
11. Young, A. (2011). Akademik nutqda narrativ kuchi: Nutq qilishda hikoya qilish uchun asos. *Kommunikatsiya ta'limi*, 60(2), 123–135.

12. Zare, P., & Hashemi, M. (2019). Ikkinchi til o'rganuvchilarda hikoya qilishning ishlab chiqaruvchi ko'nikmalarni rivojlantirishdagi roli. *Xalqaro qo'llaniladigan lingvistika va ingliz adabiyoti jurnal*, 8(3), 42–52.